

**УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІТОТЕРАПІЇ**

**МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ**

**СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРІ
ІНСТИТУТ ЗБЕРЕЖЕННЯ БЮРІЗНОМАНТІЯ В НІТРІ**

**УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЗАКАРПАТСЬКОЇ
ОДА**

САНАТОРІЙ «КВІТКА ПОЛОНИНИ»

**АКТУАЛЬНІ ТЕОРЕТИЧНІ
ТА КЛІНІЧНІ АСПЕКТИ
ФІТОТЕРАПІЇ**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

(19-21 квітня 2007)

**До 15-річчя заснування
НДІ фітомедицини УжНУ**

**УЖГОРОД
2007**

Ликусаров В.В., Яніковська С.М. Стан тромболигарно-судинного гомеостазу у вагітних зплацентарного недостатності на тлі преска- мпсії та її корекція.....	55
Ганич О.М., Ганич Т.М., Оперетна М.М. Застосування спілмарипо- вмісного препарату дарсель та плодів кизилу для профілактики про- гресування гепатобіліарної патології.....	58
Булеця Б.А., Пулик О.Р. Фітотерапія початкових проявів недостатності кровопостачання головного мозку.....	62
Звягінцева Т.Д., Чернобай А.І. Фітокорекція дисмоторних пору- шень у хворих з постхолецистектомічним синдромом.....	64
Семидоцька Ж.Л., Чернякова І.О., Бездітко Т.В. Досвід викорис- тання препарату «Несфрітол» в комплексній терапії хронічної хворо- би нирок.....	67
Сокруг В.М., Поважна С.С., Пеклун І.В., Паламарчук Г.Ю., Зу- бенко І.В., Ликов А.А., Карпова І.В. Використання фітомазі «Арка- ліен» у комплексному фітотерапевтичному лікуванні плечово- лопаткового периартриту	71
Матушак О.М. Застосування ехінаеї пурпурної для лікування вира- зкової хвороби дванадцятипалої кишки	74
Денистюк Я.С., Вдовиченко В.І. Досвід застосування «Лівіолін фор- те» у лікуванні хворих на хронічний гепатит	76
Росуць М.М., Кшишко М.М., Корсак Ю.В. Стан перекисного окислен- ня ліпідів та антиоксидантної системи у хворих на ішемічну хворобу серця та супутній цукровий діабет 2 типу в динаміці лікування Квер- цетином	80
Архій Е.Й., Русин В.І., Сірчак Є.С., Дербак М.А., Великоклад І.Ю., Кочмар І.Ю., Голов О.В., Турянник І.Д., Сіксят І.Т. За- стосування артишок-екстракту в комплексному лікуванні хворих із хронічним ураженням печінки та супутніми захворюваннями серце- во-судинної системи	84
Коваль В.Ю., Ганич О.М., Архій Е.Й. Застосування лікарських рос- лин при гелікопактерзалежніх захворюваннях	87
Balatova Zdenka – Brindza Jan Nutritive and phytotherapeutic effects of oily squash (Cucurbita pepo L. var. styriaca) plant parts	91
Brindza, Jan – Tóth Dezider – Žadanský, Juraj – Gregusová Diana Currative effect of Tokaj wines	94
Holeciová, J. – Brindza, J. – Tóth, D. -Daniška, J. Nutrient value and phytotherapeutic effect of black mulberry (<i>Morus nigra</i> L.) fruit and pro- ducts.....	97
Müllerová, Valéria – Brindza, Ján – Tóth, Pavol. Nutrient value and phytotherapeutic effect of plum <i>Prunus domestica</i> L.) fruit and products	100

Рудавська Г.Б., Навалин І.О., Ганич О.М. Використання фітоекст- рактів для профілактики негативної дії стрес- ситуацій на організ- млюдини	104
Кончик С. Сприяльні ефекти бліжорічного пилку при лісляких хворо- бах	107
Зибродій М.І. Квартильні експериментально-кінічні аспекти	109
Сіаканді С. І., Ганич М.М., Болюх Н.М. Профілактика гіногалактії лікарськими рослинами	110
Добою Ю.М. Застосування лікарських рослин в умовах стаціонару Виноградівської районної лікарні	113
Фагула М.І., Ганич Т.М., Петрик І.М., Павlyuk Є.С., Ганич О.Т., Балаба В.В. Застосування фітоговорів при лікуванні хворих на ішемі- чну хворобу	115
Александрова М.Я. Роль та місце фітотерапії в комплексі віновної лікування хворих бронхіальним астматом	118
Халак О.В., Сіксят І.Т., Великоклад І.Ю., Коцмар Й.Ю., Ска- калиц С.І., Сірчак Є.С., Ганич О.М. Застосування лікарських рослин в умовах лікарні СОЗ УМВС у Закарпатській області	122
Пінзак О.В., Купинич М.М. Вікові та статеві особливості систем фіб- рополізу та протолізу у хворих на остеоартроз із супутнім патоло- гічно панкреато-бліварної системи та кінечника	124
Шимак О.В., Архій Г.І., Захарчук Т.В. Вільне холієверу на біохімічні вокзанки кроїв у хворих на поліартр	126
Ганич О.М., Росука Л.М., Ганич Т.М., Шимбогта О.М., Шкумбатюк Р.С. Йодолієвісні фітопродукти в профілактиці системічного зобу	129
Кочмар Й.А., Архій Е.Й., Ганич О.М. Використання рослинних чинників у профілактиці та лікуванні лісбактеріозу товстого кишік- ника	133
Роумук Н.В., Кручинина М.І., Фінак Ф.Г., Мелета К.П. Фітотера- пія у комплексному лікуванні хворих на хар'ятувальний алергію у поєднанні з начинниковою вагіою тіја	137
Голубка Т.В., Пінзак І.І., Гулец В.В. Рекомендациї до застосування оцюкових фітocomплексів в умовах роботи сучасних промислових підприємств	140
Керекеш Є.на, Ганич Тарас До питання фітокорекції лептесивних стапів	143
Іващенко В. Н., Осіння Л. М. Покращення стану ендохімічного лю- дини пляхом використання продуктів рослинного походження ви- робництва НВ ТзОВ «Житомирбіопродукт»	146

•Рекомендовано до друку

Редакційно-видавничою радою університету

Протокол № 3 від 22 березня 2007 року

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Акту-

альні теоретичні та клінічні аспекти фітотерапії»

/Під редакцією проф. О. М. Ганич. - Ужгород, 2007. - 246 с.

Літографування і коректура н.с. С. С. Павлик

Комп'ютерний набір і верстка н.с. С. І. Скакалі

АКТУАЛЬНІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА КЛІНІЧНІ АСПЕКТИ ФІТОТЕРАПІЇ

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(УДК 616.81)

Re 18-preni naivnizh
EITU фітотерапії Ужгороду

Формат 60х84/16. Умови друк. арк. 14,3.
Зам. № 75. Наклад 200 прим.

Видавництво УжНУ «Говерла», м. Ужгород, вул. Кашівська, 18. Тел.: 3-32-48.

*Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців, ентомологіків
і розповсюджувачів видавничої продукції – Серія 3м №32*

ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН В УМОВАХ ЛІКАРНІ СОЗ УМВС У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Халак О.В., Сіксяй Л.Т., Великоклад Л.Ю., Коцмаръ О.Ю., Ска-
канді С.І., Сірчак С.С., Ганич О.М.
*Ужгородський національний університет, Ужгородський СОЗ
УМВС, Україна*

Широкого застосування у практиці лікаря набула фітотерапія. На сьогоднішній день дозволено застосування у медичній практиці близько 300 лікарських рослин. Фітотерапія є складовою частиною комплексного лікування хворих різними хворобами. Завдяки тонко збалансованому природному підбору окремих інгредієнтів рослини, ін вільному від багатьох продуктів хімічного виробництва, воліють такими перевагами, як «ком'якість» лікувальної дії, поступове нарощання максимального терапевтичного ефекту, незначна токсичність при значній широті терапевтичного спектра дії, наявність в одній рослині кількох речовин з різними, нерідко взаємно підсилюючими властивостями.

На базі стаціонарного та поліклінічного відділень лікарні СОЗ УМВС у Закарпатській області за 2006 рік проводилося лікування хворих фіточайми за рецептурою, розробленою НДІ фітотерапії УЖНУ.

За цей період в комплексному лікуванні хворим призначали наступні фіточай:

- фіточай з організму токсичні речовини, покращує імунологічний та загальний стан організму, стимулює функції органів травлення, послаблює дію шкідливих екологічних факторів;
- фіточай антидіабетичний (збір понижує рівень цукру в крові, покращує обмін речовин, регулює функцію шлункової залози);
- фіточай для профілактики захворювань органів дихання (збір воло-діє прогизапального та відхаркувального дією, має дезінтоксикаційну дію);
- фіточай для покращення травлення (збір покращує секреторну діяльность шлунка, сприяє процесам травлення);
- фіточай шлунковий (збір нормалізує секреторну функцію шлунка, сприяє відновленню слизового оболонки, запобігає спастичним явилам).

Детоксикаційний чай призначали переважно ліквідаторам аварії на ЧАЕС (89 пацієнтів). У даного контингенту хворих найчастіше спостерігали поєдання таких захворювань, як вегетосудинна дистонія,

хронічний активний гепатит, артеріальна гіпертензія. В середньому хворі отримували чай протягом 10-14 днів. У пацієнтів виявили по-краплення загального самопочуття, покращення апетиту, зменшення ознак диспептичного синдрому, при наявності хронічного гепатиту.

Лігилябетичний чай призначили 48 хворим на пукковій діабет (II тип). На момент поступування у стаціонар рівень пукку крові хворих становив 7,4+1,2 ммоль/л. Корекцію рівня пукку у даного контингенту пацієнтів намагались досягти дієтою та антилігабетичними часм. Хворі не отримували синтетичні пукрозиники чайні препарати. При винесі рівень пукку у групі обстежених хворих складав 4,8 (0,8 ммоль/л.

Фіточай для профілактики захворювань органів дихання призначали 37 хворим на інсемінію та 25 хворим на хронічний бронхіт у фазі загострення. На фоні застосування діючого фітоговору у хворих спостерігали покращення відхождення харкування яже на 3-5-й день його застосування, чим ми досягли зменшення доз синтетичних відхаркуючих препаратів.

Шлунковий фіточай та фіточай для покращення травлення застосовували у 45 хворих на хронічний гастрит та 25 хворих на хронічний панкреатит із пониженою секреторною функцією підшлункової залози. Критерієм оцінки ефективності лікування фітотерапевтичними у хворих із захворюваннями підшлункової залози послужило зменшення нудоти, здугта черева, покращення апетиту. Об'єктивним критерієм послужило зменшення розмірів підшлункової залози за даними ультразвукового дослідження органів черевної порожнини. У хворих із хронічним гастритом із підвищеною секреторною функцією підшлунка після зняття перших прийомів фіточай, зменшились болюваті відчуття в епігастральній ділянці.

Отже, фітотерапевти можуть використовуватись в комплексному лікуванні хворих разом з медикаментозною терапією в період загострення хвороби, в період видужання хворого, для профілактики загострення захворювання, як пілгримувальна терапія при окремих захворюваннях.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ганич О.М., Фагула М.І. Фітотерапія.– Ужгород: Нагігант, 1993.-313с.
2. Ганич О.М., Ганич Т.М., Ганинець П.П. Практична дістологія. – Ужгород: Нагігант, 2004. - 227 с.

SUMMARY

USE OF HERBS IN HOSPITAL CONDITIONS OF HEALTH
PROTECTIVE SERVICE OF DEPARTMENT OF MINISTRY OF
INTERNAL AFFAIRS IN TRANSCARPATHIAN REGION

Chalak O.V., Siksay L.T., Velikoklad L.Y., Kotshmar O.Y., Skakandri S.I., Sirtschak E.S., Hanych O.M.

Uzhgorod National University, Hospital of Health Protective Service of

Department of Ministry of Internal Affairs, Ukraine

Phytopreparations can be used in combination with medicinal therapy in complex treating of patients in acute periods of illness, in recovery period, as preventive and maintaining means in different diseases.

ВІКОВІ ТА СТАТЕВІ ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМ ФІБРИНОЛІЗУ ТА ПРОТЕОЛІЗУ У ХВОРИХ НА ОСТЕОАРТРОЗ ІЗ СУПУТНЬОЮ ПАТОЛОГІЄЮ ПАНКРЕАТО-БІЛЛАРНОЇ СИСТЕМИ ТА КИШЕЧНИКА

Пішак О.В., Кулинич М.М.

Буковинський державний медичний університет, Чернівці, Україна

Розповсюдженість ревматичних захворювань у популяції дорослого населення в Україні становить біля 7%, що в абсолютних числах становить 3,5 – 3,7 млн. осіб, а за чисельністю поєднає третє місце після хвороб органів кровообігу і травлення [Коваленко В.М., 1997р.]. Найбільш поширеним захворюванням є остеоартроз (ОА) [Коваленко В.М., Левенець В.М., 1997р.]. Дана хвороба становить важливу медико-біологічну та соціально-економічну проблему, має схильність до хронічного перебігу та нерідко призводить до ранньої інвалізації хворих [Гайко Г.В., 2003р.]. Проблема поєднаної патології в терапевтичній практиці є однією з актуальних. При ОА органи панкреато-біларної системи (ПБС) та кишечника за знають метаболічного і медикаментозного негативного впливу [Коваленко В.М., 1997р.].

Мета: дослідити вікові та статеві особливості систем фібринолізу та протеолізу у хворих на остеоартроз із супутньою патологією панкреато-біларної системи та кишечника.

Матеріал і методи. Обстежено 54 хворих на ОА із супутньою патологією ПБС та кишечника при поступенні у стаціонар.

Результати дослідження. Вік хворих на ОА коливався від 34 до 78 ($57,71 \pm 1,6$) років. Пациєнтів у віці до 50 років було 11 (20,4%), в тому числі жінок – 8 (72,7%). Хворих віком 51–60 років – 24 (44,4%), серед них осіб жіночої статі – 21 (87,5%). А підлітків старше 61 року було 19 (35,2%), в тому числі жінок – 13 (68,4%). Співвідношення жінок: чоловіки по розподільності ОА становило 3,5:1. Тривалість захворювання коливалася від 1 до 35 ($9 \pm 1,5$) років.

Супутні патології системи травлення була виявлена у 39 (72,2%) хворих. З них у віці до 50 років хронічний пекаркульозний холецистит, хронічний панкреатит та хронічний дискинєтичний коліт у 7 (17,9%) хворих, причому діагноз патологія була зареєстрована у 4 (57,1%) жінок.

У віці від 51 до 60 років хронічний холецистит був лагостований у 10 (18,5%) хворих, серед них у 9 (90%) жінок. Хронічний панкреатит виявлено у 1 (1,9%) жінки, хронічний дискинєтичний коліт у 1 (1,9%) жінки, а поєднана патологія системи травлення у 5 (9,3%) підлітків, в тому числі у 3 (60%) жінок.

У віковій групі старше 60 років хронічний холецистит був зареєстрований у 3 (5,6%), серед них у 2 (66,7%) жінок. Хронічний панкреатит виявлено у 2 (3,7%) жінок, хронічний лієкінєтичний коліт у 2 (3,7%) підлітків, в тому числі у 1 (50%) чоловіка. А поєднана патологія системи травлення у 6 (11,1%) хворих, серед них у 4 (66,7%) жінок. Ретроспективно встановлено, що у хворих на ОА із напаруванням та збільшенням тривалості і гаражності перебігу патології СТ, особливо підшлункникової залози та кишечника, погіршується перебіг та знижується ефект лікування ОА, здебільшого у жінок.

Встановлено значну активізацію процесів протеолізу у осіб жіночої статі за рахунок лізису як низькомолекулярних (НМ), так і високомолекулярних (ВМ) пептидів. У чоловіків лише незначно збільшувалася колагенолітична активність плазми. Поряд із цим відзначено суттєве підвищення сумарної фібринолітичної активності в жінок за рахунок як неферментативного, так і ферментативного фібринолізу.

При дослідженні показників протеолізу у зазначених вікових категорій виявлено, що максимальна активізація відбувається в осіб старше 60 років за рахунок лізису НМ та ВМ пептидів. Причому, в міру прогресування основного та супутніх захворювань відбувається прямотипорівнянне нарощання процесів деградації білків. Сумарна фібринолітична активність була вищою у віці 51–60 років за рахунок як неферментативного, так і ферментативного фібринолізу.